

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація психологічної служби

Дисципліна № _____

Кількість кредитів ЄКТС – 3 кредити

III сем.

I. Основна мета курсу є формування професійної компетентності практичного психолога щодо діяльності психологічної служби в системі освіти України та в організаціях.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напрямку підготовки (спеціальності) Курс «Організація психологічної служби» дозволяє набуту студентам додаткових фахових компетенцій при опануванні циклу дисциплін професійної підготовки; вивчення курсу сприяє розвитку мисленнєвої, дослідницької, операційної, комунікативної, етичної та організаційної компетентностей майбутніх фахівців.

Завданнями дисципліни є: ознайомлення студентів з основними законодавчо-нормативними та інструктивними документами, які визначають роботу психологічної служби в системі освіти України; розкриття змісту та специфіки діяльності практичного психолога у закладах освіти (ЗДО, ЗЗСО, ЗВО, позашкільних закладах), закладах соціальної реабілітації та в організаціях (сфері бізнесу, охорони здоров'я, на підприємствах); презентація технік роботи практичного психолога з обдарованими дітьми, дітьми з девіантною поведінкою, з вихователями (вчителями, викладачами); технік здійснення профвідбору персоналу.

III. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Знати:

- основні нормативно-законодавчі документи, які визначають роботу психологічної служби в Україні;
- мету, завдання, напрямки діяльності психологічної служби у закладах освіти: ЗДО, ЗЗСО, ЗВО, позашкільних закладах, закладах соціальної реабілітації;
- права і обов'язки працівників психологічної служби;
- вимоги до особистості та професійної діяльності практичного психолога.

Вміти:

- здійснювати планування власної професійної діяльності;
- проявляти мобільність щодо застосування психолого-педагогічних знань у роботі практичного психолога у різних закладах освіти та у повсякденному житті;
- активно слухати (чути), вибирати роль, адекватно передавати і сприймати емоції; рефлексивно управляти «Я-образом», працюючи з різними суб'єктами навчально-виховного процесу;
- працювати з психолого-педагогічною, методичною літературою, виділяючи основні конструктивні ідеї щодо розв'язання виявленої проблеми;
- генерувати ідеї, передбачати результат взаємодії з різними суб'єктами навчально-виховного процесу у закладах освіти та характер зворотної реакції на свої вимоги;
- організовувати конструктивну взаємодію з різними суб'єктами навчально-виховного процесу у закладах освіти та останніх між собою;
- заохочувати, підтримувати, заспокоювати, переконувати, вмотивовувати, бути витриманим, доброзичливим, чуйним по відношенню до інших.

IV. Короткий зміст дисципліни

Модуль I. Організація психологічної служби в закладах освіти

Тема I.1. Законодавчо-нормативна та інструктивна основа щодо роботи психологічної служби в системі освіти України

Поняттєвий апарат, мета та основні завдання дисципліни. Структура, управління, напрямки діяльності психологічної служби. Права і обов'язки працівників психологічної служби.

Сучасний стан та тенденції розвитку психологічної служби в системі освіти України.

Основні нормативно-законодавчі документи, які визначають роботу психологічної служби.

Тема I.2. Діяльність психологічної служби в закладах дошкільної освіти (ЗДО)

Модель, структура, завдання психологічної служби в ЗДО. Види та основні характеристики документації практичного психолога в ЗДО.

Консультативна робота з вихователями щодо побудови розвивального освітнього середовища у ЗДО. Участь психолога у медико-психолого-педагогічній комісії.

Допомога практичного психолога дітям з поведінковими девіаціями. Особливості діагностики відхилень у поведінці дітей дошкільного віку. Завдання корекційної роботи в умовах дошкільної психологічної служби.

Тема І.3. Діяльність психологічної служби в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО)

Специфіка роботи психолога при вступі дитини до школи, з молодшими школярами та підлітками. Проблема шкільної дезадаптації, шляхи її усунення. Напрямки роботи психолога з невстигаючими учнями. Робота психолога з обдарованими дітьми. Психолого-педагогічний консиліум, його характеристика, види. Особливості роботи психолога з підлітками з девіантною поведінкою. Підлітковий телефон довіри, як форма роботи практикуючого психолога з підлітками в кризовій життєвій ситуації.

Консультування вчителів щодо побудови розвивального освітнього середовища у ЗЗСО.

Робота психолога, спрямована на свідоме професійне самовизначення старшокласника.

Тема І.4. Діяльність психологічної служби у позашкільних навчальних закладах

Основні завдання діяльності позашкільних навчальних закладів. Пріоритетні напрями роботи психологічної служби у позашкільному навчальному закладі. Права та обов'язки психологів, які працюють у позашкільному навчальному закладі.

Допомога психолога в організації навчально-творчої діяльності за обраним напрямом позашкільної освіти.

Тема І.5. Діяльність психологічної служби у закладах вищої освіти

Мета та завдання роботи психологічної служби у ВНЗ. Напрямки діяльності психологічної служби у ВНЗ.

Психологічний супровід розвитку студента як конкурентоспроможного фахівця у процесі навчання.

Визначення стану розвитку викладача ВНЗ як конкурентоздатного фахівця.

Тема І.6. Діяльність психологічної служби у закладах соціальної реабілітації

Специфіка роботи психологічної служби у закладах соціальної реабілітації.

Особливі риси особистості дітей з протиправною поведінкою, а також дітей, які скоїли злочини.

Завдання реабілітаційного процесу у закладах соціальної реабілітації.

Модуль ІІ. Організація психологічної служби в установах

Тема ІІ.1. Діяльність психологічної служби в організаціях

Специфіка роботи психологічної служби в організаціях. Процедура професійного відбору, яка здійснюється психологом.

Діагностична робота психолога як інструментарій професійного підбору персоналу.

Тема ІІ.2 Особливості надання психологічної допомоги у різних соціальних сферах

Специфіка роботи психологічної служби у різних соціальних сферах.

Основні види діяльності організаційних психологів.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра практичної психології, факультет педагогіки і психології: доктор педагогічних н., професор Митник О.Я.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 години (3 кредити ЄКТС).

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Битянова М.Р. Организация психологической работы в школе. – М.: Совершенство, 1998. – 298 с.
2. Верко С.С. Психолог в організації: “за” і “проти” // Актуальні проблеми психології: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. — Т. Ч. — К., 2002, С.207-211.
3. Галян, І. М. Психодіагностика : навч. посібник / І. М. Галян. – К. : Академвидав, 2009. – 464 с.

4. Гончарова Н.О. Основи професійної орієнтації / За ред. В.Ф.Моргуна. Навчальний посібник. – К., 2010. – 168 с.
5. Документація психолога /Упорядник Т. Гончаренко. – 2-ге вид., стереотипне. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2005. –120с
6. Забродин Ю.М. Становление психологии и проблемы психологической службы // Тенденции развития психологической науки / Отв. ред. Б.Ф.Ломов, Л.И.Анцыферова. — М.:Наука, 1989. — С.255-269.
7. Збірник нормативно – правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України. /Упорядник В.Г. Панок, І.І. Цушко, А.Г. Обухівська. - К.: Шк. світ, 2008.- 256с.
8. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби освіти України. - К.:Ніка-Центр, 2004. – 128 с.
9. Керівні документи щодо професійного відбору України (Наказ міністерства охорони здоров'я України та державного комітету України по нагляду за охороною праці № 263/121 від 23.09.1994 р. Про затвердження переліку робіт, де є потреба у професійному доборі).
10. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения. – Р.на Д., 1996. – 512 с.
11. Конвенція про захист прав та гідностей людини у зв'язку з використанням досягнень медицини та біології: Конвенція про права людини та біомедицину. — ETS — Коротка інформація щодо діяльності системи центрів соціальних служб для молоді // Практична психологія і соціальна робота — 1999. — № 7. — С. 9 - 15
12. Коробко С.Л., Коробко О.І. Робота психолога з молодшими школярами: Методичний посібник. – К.: Літера ЛТД, 2006. – 416 с.
13. Кравцова Е.И. Психологическая служба в дошкольном учреждении: учеб. пособ. , Янтарь, 2003.-157с.
14. Легка Л.М., Семенча Л.Г. Організація діяльності психологічних служб: Навчальний посібник – Львів : «Новий Світ – 2000», 2009. – 372 с.
15. Лучшие психологические тесты для профотбора и профориентации. – "Петроком", 1992. – 189 с.
16. Максименко С.Д., Ільїна Т.Б. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога // Практична психологія та соціальна робота. — 1999. — № 1. — С. 2-6.
17. Марінушкіна О.С. Порадник практичного психолога/ О.С. Марінушкіна, Ю.О. Замазій. – Х.: Вид.група «Основа», 2007. – 240 с. – (Дошкільний навчальний заклад. Психологія виховання).
18. Матвеева М.П. Організація роботи шкільного психолога: Методичні рекомендації. — Кам'янець-Подільський, 2001. – 167 с.
19. Митник О.Я. Формування культури мислення молодшого школяра: теорія і практика: монографія. – Тернопіль: Мандрівець, 2009. – 368 с.
20. Митник О.Я. Як навчити дитину мистецтва мислення. – К.: Початкова школа, 2006. – 104 с.
21. Митник О.Я. Психолого-педагогічні умови побудови творчого навчально-виховного процесу на уроці // Рідна школа — 2013. — № 6. — С. 31 – 36.
22. Митник О.Я., Томаржевська І.В. Профорієнтаційна робота у ЗНЗ як засіб забезпечення успіху в подальшій професійній кар'єрі випускника // Рідна школа — 2016. — № 5–6. — С. 25 – 29.
23. Митник О. Як виховувати дошкільника-діяча / О. Митник, Л.Рижнова, Л.Захарченко // Дошкільне виховання — 2016. — № 2. — С. 6 - 10.
24. Навчання у початковій школі як цілісний творчий процес: теорія і практика / за ред. В.І. Бондаря; упорядк. О.Я. Митник. – К.: Початкова школа, 2011. - 384 с.
25. Овчарова Р.В. Справочная книга шкільного психолога / Овчарова Р.В. – М.: Педагогіка, 1993.- 280 с.
26. Панок В.Г. Практична психологія. Теоретико-методологічні засади розвитку. Монографія. – Чернівці: Технодрук, 2010. – 486с.
27. Панок В.Г. Практична психологія як галузь професійної діяльності / Основи практичної психології: Підручник/ В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелева. - К.: Либідь, 1995. – 227 с.
28. Положення про психологічну службу системи освіти України // Практична психологія та соціальна робота — № 2. — 2000. — С. 11 – 17 с.
29. Приймак С. В. Психологическая служба ДНЗ: учебно – методическое пособие, 2000. – 78с.
30. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядипломн. освіти / За наук. ред. Л. М. Карамушки. – К.: Фірма ІНККОС, 2005. –366 с.

ІХ. Метод навчання: Пояснювально-ілюстративні методи. Інтерактивні методи: мікровикладання, інверсії, емпатії, інциденту Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань

Х. Система оцінювання:

Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на семінарських і лабораторних заняттях, оцінювання 2-х модульних контрольних робіт, ІНДЗ

Підсумковий контроль: залік

ХІ. Реєстрація на навчальну дисципліну: